

Izvještaj

Edukacija u Univerzitetsko kliničkom centru Tuzla 10.04.-23.06.2008. godine

U okviru dokumenta „Paketi proizvoda i usluga koje je AKAZ pripremio i ponudio zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH” sadržana je i edukacija i obuka za kvalitet i sigurnost zdravstvenih usluga: osnovna i napredna. AKAZ je ponudio 16 osnovnih i obaveznih edukacijskih modula.

Planom rada za 2008. godinu Agencija je zacrtala aktivnosti u oblasti edukacije zdravstvenih profesionalca i potpisala Ugovor za Univerzitetsko kliničkim centrom u Tuzli, broj 14-03-0812., 12. marta 2008. godine kojim je dogovorena edukacija za 12 modula od ukupno 16 koje je AKAZ predložio. Agencija je angažirala četiri predavača po Ugovoru o djelu, dok je predavanja i prezentacije za preostale module radilo osoblje Agencija.

Edukacija se održavala u prostorijama UKC Tuzla, s tim što je AKAZ imao obavezu obezbijediti sva tehnička sredstva neophodna za uspješno obavljanje edukacije. U dogovoru sa Sektorom za kvalitet UKC Tuzla, redovno su se dostavljale liste učesnika, najkasnije pet dana prije održavanja programa edukacije, odnosno pojedinih modula. Prema evidenciji i listi učesnika edukaciji je prisustvovalo ukupno 74 učesnika. S tim da treba napomenuti da je na svakom modulu uvijek prisustvovalo 30 učesnika, kako je to predviđeno Ugovorom.

Pregled odabranih modula za edukaciju u UKC Tuzla:

1. Sistemi kvaliteta u zdravstvu,
2. Strateško planiranje
3. Klinički audit – Revizija kliničkog rada
4. Klinički putevi
5. Metodi i alati za poboljšanje kvaliteta
6. Timski rad i akciono planiranje
7. Implementacija prava pacijenata
8. Medicina zasnovana na dokazima
9. Sigurnost pacijenta i principi upravljanja kliničkim i nekliničkim rizicima
10. Etička i pravna pitanja u kliničkoj praksi
11. AGREE Instrument i kliničke vodilje: razvoj i adaptacija
12. Indikatori izvedbe

Ugovorom između Agencije i UKC Tuzla definisana je cijena edukacije u iznosu od 90.000,00 KM., s tim da je na početku programa edukacije uplaćen iznos od 18.000,00 KM što predstavlja 20% od ukupne cijene edukacije, kako je to dogovoreno Ugovorom.

Kratki pregled održanih modula:

Modul 1: Sistemi kvaliteta u zdravstvu - 10.04.2008

I. Uvodno izlaganje:

- *Politika kvaliteta, Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, Metodološko uputstvo;*
- *Osnovne funkcije AKAZ-a, dosadašnji rezultati: politički, pravni i strateški dokumenti*
- *Svrha obuke i pregled tema, dosadašnji rezultati (akreditacijski standardi, edukacija i izrada priručnika, monitoring implementacije, preporuke, zakonske obaveze, stimulacija i evaluacija*

Vježba: evaluacija nekih zakonskih odredaba

II Sistemi kvaliteta u bolnicama

- *zašto zemlje žele kvaliteta, kvalitet i liječnici, šta je kvalitet, koncept kvaliteta, kvalitet u praksi (očekivanja, opažanja, kvalitetna zdravstvena zaštita, struktura i kvalitet, varijable procesa i ishoda, evaluacija izvedbe)*

Vježba 2. grupni rad - kako odrediti kada je loš kvalitet u kliničkoj praksi);

- *različite dimenzije kvaliteta, novi zdravstveni sistem za 21 . stoljeće, premoštavanje jaza koji se odnosi na kvalitet, nova pravila za novu koncepciju zdravstvene zaštite, kako uključiti liječnike u sistem kvaliteta*

III Sistemi kvaliteta u bolnici

- *tri pitanja za unutrašnji sistem poboljšanja kvaliteta, statički i dinamički model institucionalizacije sistema za poboljšanje kvaliteta;*
- *ključne aktivnosti na poboljšanju kvaliteta;*
- *principi sistema za poboljšanje kvaliteta, elementi sistema za poboljšanje kvaliteta;*
- *proaktivni menadžment, opredijeljenost za kvalitet;*
- *kultura kvaliteta u zdravstvenoj ustanovi;*
- *pacijent u fokusu, prava i sigurnost pacijenata,*
- *sistematsko mišljenje-strategije, politike i planovi;*
- *klinička praksa, edukacija i obuka;*
- *profesionalna i institucionalna samoregulacija*
- *sistem medicinske dokumentacije;*
- *podaci i informacije i informacijski sisitemi*
- *sistemi odgovornosti*

IV Standardi, pokazatelji, greške, upravljanje rizikom, vanjska ocjena i akreditacija

- *ISQua- međunarodni principi za standarde u zdravstvu;*
- *AKAZ-ovi standardi za bolnice (standardi i pokazatelji, pokazatelji strukture, procesa i ishoda;*
- *upravljanje rizikom, vrste rizika;*
- *nepovoljni događaji, šest koraka za upravljanje greškama, izvještavnje o incidentima*

Vježba: greške u bolničkoj praksi

- *akreditacija: unutrašnja i vanjska dobrobit;*
- *AKAZ-ova provjera kvaliteta ustanove i akreditacija, ključne aktivnosti, struktura vanjskog pregleda*

Modul 2: Strateško planiranje 11.04.2008.

I Strateški menadžement

- *Značaj strategije*
- *Pojam strateškog menadžementa*

- *Strateško planiranje*
- *Strateški menadžeri i menadžeri na nivou funkcija*
- *Poslovni lideri, leadership*
- *Uloga lidera u strategiji samoocjenjivanja: lider ili menadžer*
- *Strateško planiranje u uslovima neizvjesnosti, kompleksnosti, diskontinuiteta i turbulencija*
- *Poboljšanje procesa strateškog odlučivanja*
- *Metodologija odlučivanja*

II Strateški menadžement

- *Izgradnja konkurentne prednosti kroz funkcionalni dio strategije*
- *Postizanje superiorne efikasnosti*
- *Marketing i efikasnost*
- *Vrste operativnih strategija*
- *Istraživačko-razvojna djelatnost i efikasnost*
- *Upravljanje ljudskim resursima i efikasnost*
- *Kvalitet kao temeljni oslonac konkurentske prednosti*
- *Sistem totalnog upravljanja kvalitetom*
- *Standardi kvaliteta*

III Strateški menadžement

- *Strategija na nivou strateške poslovne jedinice*
- *Poslovni nivo strategije*
- *Izbor generičkih poslovnih strategija*
- *Implementacija strategije*
- *Dizajniranje organizacione strukture u funkciji implementacije strategije*
- *Implementacija strateških odluka prema modelu Isaka Adičesa*

3. Modul 3: Klinički audit – Revizija kliničkog rada - 18.04.2008.

I Uvodno predavanje

- *Šta je audit, definicija*
- *Zašto audit*
- *Vrste audita*
- *Klinički audit*
- *Oblasti gdje treba raditi audit*
- *Ciklus kliničkog audita*
- *Pravila za uspješan audit*
- *Razlika između audita i naučnog istraživanja*
- *Veza između istraživanja i kliničkog audita*
- *Korist od uvođenja audita u redovnu kliničku praksu*

II Klinički audit kao metoda unapređenja kvaliteta

- *Promoviranje dobre prakse ,*
- *Mogućnost za edukaciju*
- *Unapređenje efikasnosti*
- *Komunikacija među zdravstvenim radnicima*
- *Unapređenje zdravstvene zaštite pacijenata i njihovo zadovoljstvo uslugama*

III Metode rada

- *Klinički audit kao metoda poboljšanja kvaliteta kod pacijenata sa dijabetesom, moždanim udarom i kod carskog reza*
- *dijabetes – rezultati*
- *moždani udar – rezultati*
- *carski rez – rezultati*

- *posljedice audita*

Vježba: dizajn audit-a

Modul 4: Klinički putevi - 28.04.2008

I Klinički putevi

- *Terminologija*
- *Šta je klinički put*
- *Razlozi za razvoj kliničkog puta*
- *Ključna ideja: sistem učenja*
- *Kako se koriste klinički putevi*
- *Osnovne preporuke*
- *Promjena od vrha do dna*
- *Korištenje kliničkog puta u EU*
- *Klinički put – dokument*
- *Primjeri kliničkih puteva*
- *Klinički putevi i klinički vodiči- primjeri*
- *Odstupanje*

II Metode razvoja kliničkog puta

- *Razvoj kliničkih vodiča i puteva u BiH - primjeri*

III Integrirana zdravstvena zaštita

- *Put pacijenta*
- *Protok informacija*
- *Klinički vodiči/protokoli i Integrirani klinički putevi*
- *Promjene (timski pristup pacijentu, mjerljivi kriterij kvaliteta, poboljšani menadžment)*
- *Indikatori promjene: kliničke organizacijske revizije, kolegijalni pregled/akreditacijski status, zadovoljstvo pacijenta*

Modul 5: Metodi i alati za poboljšanje kvaliteta – 29.04.2008.

I Uvod-Osnovni pojmovi

- *Svrha modula*
- *Fokus*
- *PDCA ciklus*

II Problem i rješavanje problema

- *Glavne teme u rješavanju problema*
- *Identifikacija problema*
- *Prioritizacija problema*
- *Brainstorming (kako se izvodi, tehnika afiniteta)*
- *Matrica prioritizacije (kako se pravi, matrica prioritizacije za izbor indikatora)*
- *Anketiranje korisnika (kako se koristi anketiranje korisnika, primjeri, anketni upitnik za čekanje usluga, informacije i indikatori nakon anketiranja, izlazno anketiranje, kontrolni dijagram)*
- *Opis problema (pitanja, dijagram toka, kako kreirati dijagram toka, case study, dijagram toka-čekanje na uslugu, matrica indikatora, skor lista za opis problema, vodič za superviziju)*
- *Analiza problema (skor lista, tablica uzorka, Pareto analiza, analiza protoka klijenata ili fokusna grupa, matrica prioritizacije)*

III Uvid u postupak analize uzroka

- Tehnika zašto-zato
- Tablica uzroka
- Dijagram uzrok-ulinak
- Konstrukcija dijagrama
- Pareto analiza (način konstrukcije)
- Analiza protoka pacijenata (način korištenja analize protoka klijenata, individualni obrazac, zbirni obrazac, korištenje grafa, fokusna grupa)

IV Intervencija za eliminaciju uzroka problema

- Vizija ustanove
- Misija ustanove
- Razvoj strateškog plana
- Analiza snaga i ograničenja (praktična provedba, SWOT analiza, analiza izvedivosti, stvaranje alternativa)
- Prioritizacija strategija
- Razvoj akcionog plana
- Matrica programa
- Hijerarhijski dijagram toka
- Benchmarking (kako se izvodi)

V Implementacija supervizije

- Kako organizovati superviziju
- Evaluacija i praćenje rješenja
- Set alata za praćenje rješenja
- Standardi/ciljevi
-

Vježba (brainstorming o pet najurgentnijih problema kvaliteta, matrica prioritizacije, matrica indikatora)

MODUL 6. Timski rad i akciono planiranje 06.05.2008

I Akciono planiranja

- Šta je poslovno/akciono/operativno planiranja
- Strateški okvir rada organizacije ili projekta (jasna vizija, ciljevi, izjava o misiji)
- Ko treba da učestvuje u procesu akcionog planiranja i ko facilitira proces akcionog planiranja)

Vježba (rad u grupama)

II Alati za planiranje

- SWOT analiza
- PEST (skeniranje vanjskog ambijenta i trendovi koji mogu biti prilike ili prijetnje)
- Alati za planiranje
- Gantogram
- Pert – mrežni dijagram
- Akcioni plan (tablica aktivnosti)
- Resursi
- Implementacija
- Monitoring i evaluacija

Vježba (izrada akcionog plana)

II Timski rad

I Uvod

- *Zašto timski rad*
- *Potreba za timskim radom*
- *Efektan timski rad – osnova kvaliteta*
- *Tim/radna grupa*
- *Radna grupa (formalne – horizontalne, vertikalne, ciljno povezane i neformalne)*

II Timski rad

- *Faze i izgradnja tima*
- *Formiranje tima*
- *Faze razvoja tima (usklađivanje, normiranje, izvršavanje, prekidanje)*
- *Faze timskog rada*
- *Timovi i unutrašnji odnosi (liberalni, autokratski i demokratski)*

III Saradnja

- *Oblik saradnje*
- *Rezultat saradnje*
- *Tim, pojedinac, menadžer*
- *Vođe, članovi i saradnici*

IV Oblici timskog rada

- *Individualno usmjereni tim*
- *Cirkularno usmjereni tim*
- *Linearno usmjereni tim*
- *Vođa tima*
- *Članovi u timu*
- *Deset načela timskog motivacijskog vođenja*

Vježba – grupni rad (prepoznavanje problema u timu)

Modul 7. Prava pacijenata 07.05.2008

I Prava i jačanje uloge pacijenata

- *Izvori prava pacijenata*
- *Čime se valja rukovoditi kod reguliranja prava pacijenata*
- *Različiti mehanizmi zaštite prava pacijenata*
- *Međunarodni dokumenti*
- *Najvažniji nacionalni dokumenti koji se odnose na prava pacijenata*
- *Prava i dužnosti građana, član 26. Zakona o zdravstvenoj zaštiti*
- *Stanje u BiH*
- *Informisanje pacijenata, procedure za žalbe, istraživanja o pacijentima*
- *Akreditacijski standardi za bolnice – prava pacijenata*
- *Povelja o pravima pacijenata u Bosni i Hercegovini,*
- *Neke karakteristike zadovoljstva / iskustva pacijenata (primjer UKC Tuzla)*

Modul 8: Medicina zasnovana na dokazima 12. – 13.05.2008

I Uvod

- *Šta je dobra klinička praksa*
- *Ekspertno mišljenje*

- *EBM preporuke*
- *EBM- medicina zasnovana na dokazima*

II Formulisanje problema

- *Pretraživanje*
- *Ocjenjivanje literature*
- *Lista pitanja za doseganje kvaliteta*
- *Četiri aspekta svake intervencije*

III «Evidence based» preporuke

- *Progres dijagram*

Vježba učesnika na kompjuterima - pretraživanje literature

IV Komplementarne uloge randomiziranih studija i EBM

- *Važnost kvaliteta studija*
- *Sensitivity analiza (zasnovana na kvalitetu, studija u metanalizi)*
- *Odnosi između različitih metoda inkorporiranja skale kvaliteta u meta analizu i rezultirajuće procjene efekta intervencije*
- *Mogući načini razlikovanja sličnih studija*
- *Glavne barijere u procjeni kvaliteta studija*
- *Interna validnost*
- *Eksterna validnost*

V Osnovni dizajn studija

- *Paralelni dizajn*
- *«Cross over» dizajn*
- *«Factorial» dizajn*
- *Randomizacija (jednostavna, stratificirana, blokirana)*
- *Slijepa, jednostavna, dvojna i trojna metoda maskiranja*
- *Analiza*
- *Izvještavanje*

VI Kvalitet studija

- *Način doseganja*
- *Lista kriterija za doseganje kvaliteta*
- *Pojedinosti u procjeni kvaliteta studija*
- *Lista pitanja za doseganje kvaliteta*
- *Unošenje rezultata evaluacije kvaliteta studije u meta analizu*

Modul 9: Sigurnost pacijenta i principi upravljanja kliničkim i nekliničkim rizicima 20.-21.05.2008

I Upravljanje rizikom i sigurnost

- *Osnovni pojmovi*
- *Definicija rizika i nepovoljnog događaja*
- *Nepovoljni događaji (u operacionim salama, radiologija, laboratorij)*
- *Incident*
- *Šteta*
- *Vrste rizika u bolnicama*
- *Upravljanje rizikom*
- *Proaktivno upravljanje rizikom*
- *Ciljevi upravljanja rizikom*
- *Rizik - organizacijska kultura, standardi*
- *Principi upravljanja rizikom*

- *Identifikacija i procjena rizika (pitanja, početni pregled, prioritizacija, fizičko okruženje, osoblje, zdravlje i sigurnost osoblja, korisnici, finansijsko poslovanje, sistemi, procjena rizika, standard 11)*
- *Analiza rizika (vjerovatnoća, učestalost, ozbiljnost, broj ljudi, troškovi)*
- *Analiza rizika (izračunavanje, vrijednost opasnosti, kategorija rizika i ciljno vrijeme aktivnosti)*
- *Standardi*
- *Kontrola rizika*
- *Finansiranje rizika*
- *Plana upravljanja rizikom*

II Sigurnost

- *Definicija sigurnosti*
- *Greška (činjenja, propuštanja, latentna,)*
- *Medicinska greška (pretpostavke)*
- *Ljudski faktori*
- *Procjena godišnjih troškova nepovoljnih događaja/incidenata u NHS Metodi zaštite pacijenata od štete*
- *Šest koraka do upravljanja greškama*
- *Greške s lijekovima*
- *Mjerenje sigurnosti*
- *Standardi EK o sigurnosti*

Vježba (identifikacija kliničkih i nekliničkih rizika)

III Kultura i atmosfera sigurnosti

- *Kultura sigurnosti*
- *Definicija organizacione kulture*
- *Kultura sigurnosti pacijenta*
- *Optimalna kultura sigurnosti*
- *Organizaciona kultura (impresija, stabilni parametri ponašanja, kodeks ponašanja, obrazac bazičnih pretpostavki, upravljanje bazičnim principima)*
- *Šta ljude sprečava da misle i ponašaju se sigurno*
- *Procjena kulture sigurnosti (organizacijske karakteristike, mjerenje, poređenje sa idealnom)*
- *Poboljšanje kulture sigurnosti (obaveze ključnih osoba, planiranje i implementiranje poboljšanja, komunikacija i trajna održavanje optimalne kulture sigurnosti)*
- *Uloga šefova službi/odjela u poboljšanju kulture sigurnosti (prioriteti, edukacija i razumijevanje, preuzimanje odgovornosti)*
- *Uloga davalaca usluga u poboljšanju kulture sigurnosti (mišljenje i ukazivanje na rizike i probleme, nuđenje rješenja)*
- *Izveštavanje o incidentima*

IV Atmosfera sigurnosti

- *Svrha ocjene atmosfere sigurnosti*
- *Instrumenti za mjerenje kulture sigurnosti*
- *Instrumenti za mjerenje atmosfere sigurnosti*
- *Kontrolna lista JCAHO preporučenih elemenata za kulturu sigurnosti*

Vježba - Upitnik za ocjenu timskog rada i atmosfere sigurnosti

V Otkrivanje nepovoljnih događaja i medicinske greške

- *Zahtjev optimalne kulture sigurnosti -otkrivanje nepovoljnih događajai/ili grešaka*
- *Zašto liječnici rijetko otkrivaju da su pogriješili*
- *Otkrivanje nepovoljnog događaja i rizik od tužbe (definicija nepovoljnog događaja i otkrivanja)*
- *Etika*

- Akreditacijski standardi
- Pravo pacijenata
- Politika i procedura otkrivanja greške
- Pravne implikacije za nesavjesno liječenje
- Koje događaje treba otkriti?
- Kada je pacijent oštećen ili nije oštećen uprkos grešci
- Kako se i ko vodi otkrivanje grešaka
- Vrste štete
- Kako usavršiti postupak otkrivanja greške
- Abeceda hronološkog otkrivanja greške, analiza i ocjena, alociranje vremena, akcija priznanja, akcija preformulisanja i izvinjenja, dokumentacija, evaluacija)
- Edukacija (pacijent, porodica, osoblje, liječnik)
- Programi podrške

Vježba (rad u grupama- slučaj koji se može desiti)

Modul 10. Etička i pravna pitanja u kliničkoj praksi - 10.06.2008. godine

I Uvod

- *Medicinska deontologija – principi i praksa*
- *Historijski razvoj*
- *Predmet proučavanja medicinske deontologije*
- *Pravni aspekti medicinske deontologije*
- *Prava i dužnosti zdravstvenih radnika*
- *Odgovornosti zdravstvenih radnika*
- *Dužnosti zdravstvenih radnika prema pacijentu*
- *Dužnosti zdravstvenih radnika prema sebi i kolegama i prema društvenoj zajednici*
- *Šta je medicinska pogreška*
- *Uzroci medicinskih pogrešaka i kako nastaju*
- *Podjela liječničkih greški u praksi*
- *Utvrđivanje i procjena pogreški*
- *Šta vještak treba znati prilikom procjene*
- *Protokoli eliminiranja liječničke pogreške i odgovornosti zdravstvenih radnika*

II Etička i pravna pitanja u kliničkoj praksi

- *Medicina i pravo*
- *Medicinska greška u tretmanu, malpractice*
- *Ljekarska odgovornost*
- *Izvori medicinskog prava*
- *Medicina i pravo - odnos ljekar/pacijent*
- *Aktuelna etička i pravna pitanja*
- *Etička i pravna pitanja u kliničkoj praksi*
- *Ljekarska odgovornost u Bosni i Hercegovini*

III Medicinska etika

- *Uvod - etika kao grana filozofije*
- *Medicinska deontologija*
- *Etički kodeks*
- *Etičke dvojbe odnosa sa bolesnikom*
- *Biomedicinska načela – pravni aspekti*
- *Etika u sestrinskoj praksi etički modeli i metode*
- *Etičke dileme moderne medicine*
- *Uloga medija prema medicinskim pogreškama*
- *Eutanazija (pristupi rješavanju problema, eutanazija i zakon, eutanazija i religija, sociološki pristup*

Modul 11: AGREE Instrument i Kliničke vodilje: razvoj i adaptacija – 16.-17. 2008.

I Uvod

- *EBM Medicina i njenje prednosti*
- *EBM koraci (formulisanje pitanje, pretraživanje, ocjenjivanje preporuke, primjena u praksi)*

II AGREE Instrument

- *Zašto ocjenjivati kliničke vodilje*
- *Međunarodna saradnja*
- *Dometi AGREE instrumenta*
- *Ciljevi Agree instrumenta*
- *Svrha Agree instrumenta*
- *Struktura Agree instrumenta*
- *Domen 1. Obim i svrha*
- *Domen 2 Uključenost aktera u razvoj*
- *Domen 3: preciznost razvoja*
- *Domen 4. jasnoća i predstavljanja*
- *Domen 5. Primjenjivost*
- *Domen 6. izdavačka djelatnost*
- *Izračunavanje rezultata iz jednog domena*
- *Sveukupna ocjena*

Vježba – korištenje Agree instrumenta na primjeru jedne vodilje

III Adapatacija i ocjena EBM vodiča

- *Različiti nivoi korištenja vodiča*
- *Definicija adaptacije*
- *Ciljevi adaptacije vodilja*
- *Adaptacija vodilje*
- *Prevođenje dokaza u praktične preporuke*
- *Sistematski pristup*
- *Stepenasti pristup*
- *Ciklični pristup*
- *Principi procesa adaptacije vodiča*
- *Pripremni module*
- *Faza adaptacije (pretraga i pregled, procjena)*
- *PIPOH metoda*
- *Primjer Agree bodovanje i cjelokupni prikaz*
- *Faktori koje treba uzeti u razmatranje (selekcija, opcije, prilagođavanje)*
- *Završna faza (recenzija i planiranje budućih ažuriranja)*

Vježba : (selekcija teme, potencijalna tema zasnovana na dokazima)

Modul 12: Indikatori izvedbe 23.06.2008

I Uvod

- *Osnovni pojmovi*
- *Mjerenje (definicija)*
- *Pretpostavke mjerenja*
- *Tačnost i verifikacija mjerenja*
- *Izvedba*
- *Konceptualni model izvedbe*
- *Konceptualni podmodeli zadovoljstva*

- *Matematički model izvedbe*
- *Implikacija modela*
- *Evaluacija izvedbe*
- *Dimenzije izvedbe*

II Indikatori

- *Indikatori/pokazatelji - definicija*
- *Opšti oblik indikatora*
- *Ograničenja indikatora*
- *Indikatori izvedbe i AKAZ (ciljevi)*
- *Indikatori izvedbe (ko i zašto ih sve može koristiti)*
- *Indikatori izvedbe za vanjsko korištenje (nacionalni okvir)*
- *Indikatori izvedbe - unutrašnja svrha*
- *Principi poboljšanja kvaliteta*
- *Indikatori izvedbe - timovi*
- *Sistem prikupljanja podataka*
- *Pet zlatnih pravila*
- *Korištenje podataka u ustanovi*
- *Sistem indikatora izvedbe*
- *Indikatori izvedbe eksplicitno propisani akreditacijskim standardima/kriterijima*
- *Indikatori izvedbe: vanjska ocjena i akreditacija*
- *Vrste (indikatori izvedbe zasnovani na stopama i indikatori koji ukazuju na ozbiljne događaje)*

Vježba - formiranje indikatora koji se odnose na kontinuitet zaštite pacijenata između bolnice i PZZ, formiranje indikatora koji se odnose na prikladnost, formiranje indikatora koji se odnose na prava pacijenata

III Podjela indikatora izvedbe sa primjerima

- *Indikatori strukture*
- *Indikatori procesa*
- *Indikatori ishoda zaštite pacijenata (specifični za određenu bolest, opće zdravlje)*
- *Indikatori ishoda zaštite pacijenata: izvedba korisnika zaštite*
- *Intermedijarni vs. udaljeni ishodi*
- *Relacija struktura – proces - ishod*
- *Indikatori ishoda podražavajućih funkcija (ljudski resursi, upravljanje okruženjem, upravljanje informacijama, menadžement)*

Vježba (formiranje indikatora strukture, procesa, ishoda)

IV Razvoj, ocjena i praćenje indikatora izvedbe

- *Indikatori izvedbe (formiranje tima, preporučeni sastav tima)*
- *Proces razvoja indikatora izvedbe*
- *Faza identifikacije- utvrđivanje obima zaštite i usluga*
- *Faza 3- razumijevanje potreba i očekivanja korisnika*
- *Faza 4- utvrđivanje prioriteta*
- *Faza 5 -utvrđivanje indikatora izvedbe*
- *Faza implementacije 6- određivanje mehanizama za prikupljanje podataka*
- *Faza 7 postavljanje ciljeva /pragova*
- *Faza implementacije 8- određivanje učestalosti pregleda*
- *Ocjena i praćenje indikatora (validnost, pouzdanost, korisnost, revizija i poboljšanje indikatora)*

V PATH – Alat za procjenu izvedbe za poboljšanje kvaliteta u bolnici

- *Šta PATH nudi*
- *PATH model*

- *Set Path indikatora*
- *Excel tablice za izvještavanje podataka*
- *Tablica za evidenciju o svakom indikatoru*
- *Tablica za izbor indikatora*
- PATH resursi

Vježba - Indikator profilaktičkog korištenja antibiotika u hirurugiji

Edukacija zdravstvenih profesionalca u Univerzitetsko kliničkom centru u Tuzli završena je 23. 06.2008. godine. Svi učesnici edukacije su dobili certifikate prema modulu kojem su prisutvovali. Učesnici koji su propustili određene module imat će priliku naredne godine da nadoknade propušteno.

Imajući u vidu da je edukacija u UKC Tuzla veoma značajna za AKAZ , s obzirom da je riječ o zdravstvenim profesionalcima koji imaju iskustvo u uspostavljanju sistema za poboljšanje kvaliteta već niz godina, zadovoljstvo je istaći da su učesnici edukacije pokazali veliku zainteresovanost i da su maksimalno učestvovali u cjelokupnom programu edukacije. Značajano je istaći i da je AKAZ zadovoljio njihova očekivanja.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ
za period od 10.04- 23.06.2008

Priliv	Predavači	Putni troškovi dnevnice, benzin, prenočište	Osvježenje za učesnike	PDV 17%	Zarada Agencije
90.000,00					

Melka Mercvajler
Viši stručni saradnika za edukaciju

Sarajevo, 01.07.2008